

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

ACTIVITEITENVERSLAG 2018

Dit document bevindt zich op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: www.armoedebestrijding.be.

De onderlijnde woorden in de tekst zijn hyperlinks en geven telkens
toegang tot de elektronische documenten.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	1
2. OVERLEG EN UITWISSELING MET DIVERSE ACTOREN	2
2.1. <i>Dialogo in perspectief van het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019</i>	2
2.2. <i>Verbreding van de dialoog rond het statuut samenwonende</i>	3
2.3. <i>Samenwerking met administraties en kabinetten</i>	3
2.4. <i>Samenwerking met onderzoeksinstituten</i>	5
2.5. <i>Samenwerking met mensenrechteninstellingen</i>	7
2.6. <i>Samenwerking met justitiële actoren</i>	8
2.7. <i>Samenwerking met andere actoren</i>	9
3. ADVIEZEN	10
3.1. <i>Adviezen aan overheden</i>	10
3.2. <i>Bijdragen aan internationale instanties</i>	11
3.3. <i>Inbreng op studiedagen, colloquia en platformen</i>	11
4. VERZAMELEN EN PUBLICATIE VAN RECHTSPRAAK	14
5. INFORMATIE EN COMMUNICATIE.....	15
5.1. <i>Website</i>	15
5.2. <i>Activiteiten van het documentatiecentrum</i>	15
5.3. <i>Persrelaties, mediastrategie en sociale media</i>	15
5.4. <i>Publicaties</i>	16
5.6. <i>Echo in de media</i>	16
6. INTERNE WERKING	17
6.1. <i>Begeleidingscommissie</i>	17
6.2. <i>Beheerscomité</i>	17
6.3. <i>Team</i>	17
7. BIJLAGE: SAMENWERKINGSAKKOORD	20

1. Inleiding

Het jaar 2018 begon voor het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (verder: Steunpunt) met de publicatie van zijn negende tweejaarlijkse Verslag over 'Burgerschap en armoede'. Een Verslag dat gedurende het ganse jaar in zowel parlementen, adviesraden, platformbijeenkomsten maar ook diverse organisaties werd voorgesteld. De in de media naar voor geschoven problematiek van het statuut samenwonende vond veel weerklank.

Het Steunpunt wenste zijn bijdrage in het politieke en maatschappelijke debat over deze kwestie nog verder uit te breiden. Op 19 april 2018 organiseerde het een reflectievoormiddag in de Senaat, met een mix van academische beschouwingen, bijdragen van administraties over de effecten van het statuut in de regelgevingen en uitwisseling in werkgroepen. Naar aanleiding van deze reflectievoormiddag publiceerde het Steunpunt als interfederale instelling ook fiches van de administraties op de verschillende overheidsniveaus over het statuut in de betrokken regelgevingen, om zo meer zicht te geven op deze complexe problematiek. Daarnaast koos het Steunpunt ervoor om zijn memorandum voor de regionale en federale verkiezingen in 2019 te focussen op samenwonen. Het memorandum 'Samenwonen erkennen, ondersteunen en aanmoedigen' omvat zowel een analyse van de impact van het statuut in verschillende levensdomeinen als verscheidene aanbevelingen. Het werd eind 2018 gepubliceerd en bezorgd aan de studiediensten van de politieke partijen.

In februari 2018 werd op basis van de gedachtewisseling in de Begeleidingscommissie beslist om het volgende tweejaarlijkse Verslag 2018-2019 te wijden aan het thema 'Duurzaamheid en armoede'. Mensen in armoede en hun verenigingen gaan in dialoog met diverse andere actoren over de toekomst van de planeet en zijn bewoners. Dit thema gaf het Steunpunt ook de gelegenheid om te werken rond de *Sustainable Development Goals* (SDG) en een link te leggen met de mensenrechtensinvloeg die het Steunpunt eigen is. Ondertussen kreeg dit thema met de grote klimaatbetogingen, spijbelende jongeren en het actuele maatschappelijk en politiek debat enorme belangstelling, en kunnen we via het huidige overleg binnen het Steunpunt veel verbindingen leggen met andere actoren in het kader van de strijd tegen armoede.

Armoede en mensenrechten blijft een centraal thema in de werkzaamheden van het Steunpunt, onder meer via zijn project Rechtspraak. Er werd in 2018 voor een eerste keer een thematisch cahier gepubliceerd over het referentieadres bij de OCMW's. In het kader van deze publicatie werden 100 gerechtelijke beslissingen gevonden (voor de periode 2016-2017) bij de Belgische arbeidshoven en -rechtbanken, geanalyseerd en gepubliceerd.

De communicatie over de verschillende werkzaamheden van het Steunpunt werd in het voorbije jaar versterkt door het regelmatig gebruik van het sociaal medium Twitter. Met onder meer deze tweets en de trimestriële nieuwsflits informeren we verenigingen, academici, beroepskrachten uit de sociale sector, magistraten, politici, burgers over de activiteiten en publicaties van het Steunpunt.

De hyperlinks in dit activiteitenverslag geven de lezer gemakkelijk toegang tot de relevante documenten en informatie.

2. Overleg en uitwisseling met diverse actoren

2.1. Dialoog in perspectief van het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019

Aansluitend op het dialoogproces dat opgestart werd in het kader van het Algemeen Verslag over de Armoede, kreeg het Steunpunt de opdracht toevertrouwd om een structureel overleg te organiseren tussen mensen in armoede en andere actoren (beroepskrachten, academici, sociale partners, beleidsverantwoordelijken), met bijzondere aandacht voor de participatie van mensen in armoede en hun verenigingen.

Dit overleg, waarbij verschillende vormen van kennis worden uitgewisseld, gebeurt in een tweejaarlijkse cyclus, in functie van de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt. In februari 2018 werd in de Begeleidingscommissie de themakeuze voor het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019 besproken. Op basis van deze gedachtewisseling werd het thema 'Duurzaamheid en Armoede' gekozen, omwille van verschillende redenen. Vooreerst vonden er verenigingen waar armen het woord nemen en verschillende andere actoren het interessant om samen na te denken over de toekomstige uitdagingen in onze maatschappij en over hoe hieraan het hoofd te bieden. De 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (*Sustainable Development Goals* of *SDG's*) vormen een interessant kader. Ze worden immers op de verschillende overheidsniveaus gebruikt voor de plannen en de rapportering over duurzaamheid. De publicatie van het volgende tweejaarlijkse Verslag valt trouwens samen met de start van een nieuwe regeerperiode voor de regeringen op federaal, gemeenschaps- en gewestniveau. Het thema laat ook toe om linken te leggen met de fundamentele rechten voor iedereen, en om nieuwe partnerschappen aan te gaan en nog meer verschillende actoren samen te brengen in het overleg.

Ter voorbereiding van het overleg had het team van het Steunpunt twee samenkomsten, een eerste met *Associations 21*, en een tweede met Cifal, voor een vorming rond de *SDG's*. Op een eerste bijeenkomst (7 mei) werd met verenigingen waar armen het woord nemen nagedacht over duurzaamheid in armoedesituaties en welke aspecten daarbij aan bod komen. De *SDG's* werden in deze bijeenkomst voorgesteld als een mogelijk kader voor de uitwisselingen. In de volgende bijeenkomsten (25 juni, 13 september, 22 oktober en 6 december) werd de groep verbreed met diverse actoren (sociale organisaties, milieuorganisaties, instellingen, wetenschappers...) en werden de diverse thema's en *SDG's* besproken. Een focus op gezondheid en welzijn diende om dit overlegproces richting te geven, maar bood tegelijk de gelegenheid om voldoende linken te leggen met andere thema's (energie, consumptie...) en bepaalde actoren aan te spreken. Gemiddeld namen een 50 à 60 mensen aan deze bijeenkomsten (met telkens twee dagdelen) deel. Van elke bijeenkomst werd een uitgebreid verslag opgesteld om besproken te worden binnen de deelnemende verenigingen en organisaties.

Het materiaal van deze overlegbijeenkomsten dient als basis voor de ontwerpteksten die op hun beurt in de volgende bijeenkomsten zullen worden besproken, om zo te evolueren tot hoofdstukken van het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019, dat in december 2019 zal worden gepubliceerd.

2.2. Verbreding van de dialoog rond het statuut samenwonende

In opvolging van zijn negende tweejaarlijkse Verslag over 'Burgerschap en armoede' organiseerde het Steunpunt tot bestrijding van armoede een reflectievoormiddag in de Senaat, getiteld 'Vorbij het statuut samenwonende'. Uit het overleg was immers gebleken dat dit statuut voor mensen in armoede niet alleen financiële consequenties met zich meebrengt, maar ook heel wat andere gevolgen heeft. Het betekent bijvoorbeeld ook een inbreuk op hun vrijheid om te wonen hoe en met wie ze willen en kan hun recht op een privéleven hypothekeren. De reflectievoormiddag richtte zich tot alle actoren die op één of andere manier op de grenzen van het statuut samenwonende stoten (mensen in armoede en hun verenigingen, vakbonden, mutualiteiten en andere middenveldorganisaties, onderzoekers, administraties, parlementsleden, medewerkers van kabinetten) om de dialoog uit te breiden en verder te zetten. Als interfederale instelling vroeg het Steunpunt de administraties op de verschillende overheidsniveaus fiches aan te brengen over het statuut in de betrokken regelgevingen, om zo meer zicht te geven op deze complexe problematiek. Daarnaast was het de bedoeling de deelnemers te informeren over de pistes die momenteel verkend worden door de betrokken instellingen en over de concrete initiatieven die ze reeds namen of die ze voorzien om verder te gaan dan de vaststellingen en over te gaan tot actie. Er was ook tijd voorzien voor uitwisseling in werkgroepen. Op [de website van het Steunpunt](#) zijn zowel de verschillende presentaties van de sprekers te vinden, als infofiches over de impact van samenwonen in de verschillende regelgevingen, als een [verslag](#) van de hele voormiddag, inclusief de werkgroepen.

2.3. Samenwerking met administraties en kabinetten

Als interfederale instantie werkt het Steunpunt samen met verschillende administraties en kabinetten, op verschillende domeinen en bevoegdheidsniveaus.

- Het Steunpunt is lid van het netwerk van federale armoedeambtenaren en neemt vanuit die hoedanigheid deel aan de trimestriële vergaderingen. Het Steunpunt stelde zijn tweejaarlijks Verslag 2016-2017 voor. Daarnaast werd ook het initiatief betreffende de actualisering van de nota rond automatische toekenning van rechten van het Steunpunt – in samenwerking met de POD Maatschappelijke integratie – aan de deelnemende administraties voorgesteld. De verschillende administraties worden immers in het kader van dit initiatief bevestigd en leveren input – in de vorm van fiches – voor deze actualisering. Ook stelde het Steunpunt een ontwerpversie van de nota 'Ex ante evaluatie van de impact van regelgeving op armoede' aan het netwerk voor, om zo feedback mee te kunnen nemen voor de eindversie van de nota.
- Het Steunpunt werd ook gevraagd om een rol te spelen in het kader van de evaluatie van het 3de Federaal Plan Armoedebestrijding (2016-2019). Dit proces is voorzien in 2019.
- In 2019 wordt er een boek gepubliceerd rond 'Handicap en armoede', gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid en de POD Maatschappelijke integratie. Het Steunpunt nam in 2018 deel aan het begeleidingscomité en schrijft, samen met de Dienst Handicap van Unia, een bijdrage.
- Het Steunpunt draagt bij aan het [Belgisch luik van de Europa 2020 Strategie](#). Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen die de stakeholders verzamelen: het [Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020](#), gecoördineerd door de POD Maatschappelijke Integratie, en de Werkgroep 'Sociale indicatoren', gecoördineerd door de FOD Sociale Zekerheid. Het Belgisch

Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020 kwam in 2018 viermaal samen. De Werkgroep 'Sociale indicatoren' kwam tweemaal samen, onder andere in functie van het indicatorenmateriaal voor de Belgische rapportage in het kader van EU2020.

- Het Steunpunt neemt deel aan het horizontaal Permanent Armoede Overleg (PAO). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Netwerk tegen Armoede en een aantal andere partners (waaronder het Steunpunt) samenkomen. Dit platform is bijzonder interessant om de werkzaamheden en publicaties van het Steunpunt kenbaar te maken en in functie van samenwerking met specifieke administraties. In 2018 heeft het Steunpunt aan de vier vergaderingen van het HPAO deelgenomen, en zijn tweejaarlijkse Verslag 2016-2017 aan het HPAO voorgesteld. Het nam ook deel aan een laatste bijeenkomst van de werkgroep sociale correcties.
- Sinds in Vlaanderen sociale statistieken rond water worden uitgewerkt, is er ook een Klankbordgroep 'Algemeen Waterverkoopreglement' actief, met deelname van het Steunpunt. In deze groep worden de nieuwe jaarlijkse cijfers besproken, wat een licht werpt op de problematiek en de uitvoering van de regelgeving op het terrein.
- Het Steunpunt nam deel aan de voorbereiding van de Green Deal Huishoudelijke Houtverwarming in Vlaanderen en deed een inbreng met betrekking tot de mogelijke impact voor mensen in armoede.
- In de Federatie Wallonië-Brussel, heeft het Steunpunt zijn samenwerking met de *Administration générale de l'aide à la jeunesse* – binnen de groep Agora – verdergezet. Deze groep werd in 1998 opgericht op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie om de decreten betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren.

De herziening van de wetgeving betreffende de preventie, hulp en bescherming aan de jeugd, aangenomen in 2018, stond centraal in de werkzaamheden van Agora. Het Kabinet van de *Ministre de l'Aide à la Jeunesse* is tweemaal een stand van zaken komen geven. De groep Agora besteedde vooral aandacht aan twee van de 19 uitvoeringsbesluiten : het besluit over de wijze van raadpleging en communicatie van de stukken van het dossier van de raadgever en van de directeur en het uitvoeringsbesluit van '*projet pour l'enfant*', een nieuw pedagogisch instrument voorzien door het Wetboek. Deze twee besluiten raken immers zeer gevoelige kwesties: de transparantie van geschriften en de ambitie voor de jongere waarvoor het behoud van de band een centraal element is. De groep Agora identificeert verschillende vorderingen in de wetgeving en in de besluiten en zal erover waken hoe ze op het terrein zullen toegepast worden. Ook te vermelden: in opvolging van een interpellatie van de groep Agora, heeft de minister opdracht gegeven om een onderzoek uit te voeren over het behoud van de familiale band of in geval van plaatsing in een pleeggezin, het herstel van de band. Opzet van het onderzoek is methoden te identificeren en instrumenten te ontwikkelen om de band te bevorderen en om beter in de geest van het Wetboek te werken (art. 35).

- Het Steunpunt had in 2018 contact met ONE, enerzijds rond de Agora-werkgroep die het Steunpunt ondersteunt in de Federatie Wallonië-Brussel en anderzijds in het kader van de voorbereiding van een studiedag rond het thema 'duurzame ontwikkeling'.

2.4. Samenwerking met onderzoeksinstituten

Het Steunpunt verzamelt kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmateriaal om dit via zijn publicaties en website te verspreiden. Het ondersteunt hierbij ook het onderzoek naar armoede en sociale uitsluiting in België. Hiertoe ondersteunt het Steunpunt verschillende onderzoeksinitiatieven door deelname aan de begeleidingscomités van deze onderzoeksprojecten en door bilaterale contacten met onderzoekers.

⊖ *Begeleidingscomités en stuurgroepen van onderzoeksprojecten*

- Begeleidingscomité van het onderzoek naar ['Geïntegreerde netwerken in de strijd tegen kinderarmoede'](#) (INCH), gecoördineerd door de Universiteit Antwerpen, in samenwerking met de Universiteit Gent en de Université de Liège, in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid. Het Steunpunt zetelde in het panel op de eindconferentie van dit onderzoek. Het [eindrapport](#) is online beschikbaar.
- Gebruikersgroep van datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming' (Kruispuntbank van de sociale zekerheid). Datawarehouse 'Arbeidsmarkt en sociale bescherming' is een belangrijke databank voor kwantitatief onderzoek en is ook bijzonder relevant in het kader van longitudinaal onderzoek.
- Begeleidingscomité van het onderzoek ['Verzoening van de ecologische en sociale doelen in de transitie naar een koolstofarme maatschappij'](#) (SUSPENS), gecoördineerd door UAntwerpen, in samenwerking met ULB, IGEAT en het Federaal Planbureau, in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Begeleidingscomité van het onderzoek ['Werkende armen en veranderingen in werk, inkomen, en de gezinssamenstelling'](#) (IPSWICH), gecoördineerd door KULeuven, in samenwerking met ULB en UAntwerpen, in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid. Dit onderzoek werd in 2018 [afgerond](#) ; het Steunpunt stond in voor een presentatie met commentaar rond de onderzoeksresultaten tijdens de slotconferentie.
- Stuurgroep van het PWO-onderzoek van de UCLL ["Sterke start: Een toegankelijk participatief empowerend groepsprogramma in het eerste jaar na de bevalling"](#). (het onderzoek loopt tot september 2018)
- Opvolgingsgroep (Groupe de suivi restreint/GRS) van het prospectief onderzoek ['Pauvreté, précarité et exclusion socioéconomique en Wallonie: quels futurs possibles?'](#), gevraagd door IWEPS, gerealiseerd door een consortium samengesteld uit 3 partners : SONECOM, IDD et Cris.
- Begeleidingscomité van het onderzoek ['Het monitoren van dakloosheid in België'](#) (MEHOBEL) uitgevoerd door KULeuven en ULg in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid: laatste bijeenkomst van het begeleidingscomité. Het Steunpunt had ook een ontmoeting met de onderzoekers in het kader van een bevraging bij OCMW's rond dak- en thuisloosheid. Dit onderzoek is bijzonder pertinent in het kader van de opdracht die het Steunpunt in het Samenwerkingsakkoord betreffende dak- en thuisloosheid meekrijgt als algemeen verzamelpunt voor gegevens. Dit onderzoek werd afgerond in 2018, met in het [eindrapport](#) ook

aandacht voor vernoemde rol van het Steunpunt. Het onderzoek werd tevens voorgesteld in de Begeleidingscommissie van het Steunpunt.

- Onderzoekscomité van het onderzoek '[Armoedebestrijding door het verbeteren van de opname van sociale maatregelen door huishoudens en bedrijven](#)' (TAKE), uitgevoerd door UAntwerpen, ULg, het Planbureau, en FOD Sociale Zekerheid in het kader van het programma BRAIN-be van het Federaal Wetenschapsbeleid.
- Stuurgroep van de studie 'Implementatie van de betaalbaarheidstoets voor de integrale waterfactuur', uitgevoerd door Thomas More Hogeschool en UAntwerpen in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij.
- Stuurgroep van de studie "Prijselasticiteit van de vraag naar leidingwater in Vlaanderen", uitgevoerd door SEOR – Erasmus School of Economics in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij.
- Stuurgroep van het PWO-project '[de rol van sociale restaurants binnen het vraagstuk van armoedebestrijding](#)' uitgevoerd door HOGent. Dit project onderzoekt de positie van de sociale restaurants, als een duurzame praktijk in het armoedebestrijdingsbeleid, in het kader van de realisatie van het recht op voeding voor burgers in kwetsbare situaties vanuit een rechtenbenadering. De stuurgroep kwam eenmaal samen in 2018.
- Wetenschappelijk comité voor de sociaaleconomische werkzaamheden van het [Observatorium Krediet en Schuldenlast](#). Het comité kwam in 2018 1 maal samen.
- 'Comité de référents' voor de opmaak van de synthese-indicator ISADF, op het niveau van de Waalse Gemeenten, gecoördineerd door *Iweps*.
- Sinds 2017 is de [Interuniversitaire Groep Onderzoek en Armoede \(IGOA\)](#) terug opgestart. Het Steunpunt ondersteunt de bijeenkomsten van dit samenwerkingsverband van onderzoekers.

⊖ *Bilaterale contacten in het kader van onderzoeken, doctoraten, ...*

- Ontmoeting met medewerkers van de Federale Ombudsdienst met betrekking tot hun onderzoek rond de invordering van fiscale schulden.
- Het Steunpunt nam als jurylid deel aan de beoordeling van bachelorproeven aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen-Odissee en aan de Arteveldehogeschool Gent.
- Het Steunpunt nam als jurylid deel aan de beoordeling van een masterproef in het kader van de gezamenlijke *Master en Ingénierie et Action Sociales* van de HELHa (Louvain-La-Neuve) en Hénallux (Namen).
- Ontmoeting met een doctorante van de *Ecole santé publique* (ULB) die op het vraagstuk van de non-take-up van rechten werkt.
- Ontmoeting in het kader van de actualisering van de publicatie van de KBS (en op haar vraag) 'Het recht van de mensen. Naar een kwaliteitsvolle verhouding tussen burger, recht en samenleving'. (2001).

2.5. Samenwerking met mensenrechteninstellingen

De wetgevers hebben aan het Steunpunt een mandaat toevertrouwd met betrekking tot de bescherming van de rechten van de mens. Dit mandaat werd gegeven op basis van de vaststelling dat *armoede afbreuk doet aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen* en van het gemeenschappelijk doel dat de wetgevers zich hebben gesteld, met name *het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens*. Het Steunpunt is belast met het uitwerken van advies, het opmaken van rapporten over elke vraag betreffende de effectieve uitoefening van de mensenrechten in verband met armoede en de ongelijkheden inzake de toegang tot de rechten.

- Het Steunpunt heeft deelgenomen aan het Platform Mensenrechten (8 bijeenkomsten in 2018) dat, op vrijwillige basis, de instellingen bijeen brengt die een mandaat uitoefenen in het kader van het respect voor de rechten van de mens (College van federale ombudsmannen, *Délégué général aux droits de l'enfant* en Kinderrechtencommissaris, Interfederaal Gelijkekansencentrum, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Federaal Migratiecentrum, Commissie ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer, *Médiateur de la Wallonie et de la Fédération Wallonie-Bruxelles*, *Ombudsman des Deutschsprachigen Gemeinschaft*, ...). Dit Platform Mensenrechten heeft als doel om de problematieken die verschillende instellingen aanbelangen te analyseren, de respectievelijke bevoegdheden van elke instelling adequaat te mobiliseren, de samenwerking tussen de instellingen te stimuleren. In 2018 ging veel aandacht naar het vijfde en zesde periodiek rapport van België in de uitvoering van artikel 44 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Onder het voorzitterschap van de Nationale Commissie van de Rechten van het Kind (NCRK) werd de procedure van de rapportage besproken en opgevolgd, het gezamenlijk parallel rapport van de *Délégué général aux droits de l'enfant* en het Kinderrechtencommissariaat werd voorgesteld, evenals het 'What do you think' project van UNICEF.
- Ter aanvulling van het vijfde en zesde periodiek rapport van België in de uitvoering van artikel 44 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind stelde het Steunpunt tot bestrijding van armoede samen met Unia en Myria een [parallel rapport](#) op ter attentie van het VN-Kinderrechtencomité. Dit parallel rapport is opgevat als een aanvulling op het gezamenlijk parallel rapport van de *Délégué général aux droits de l'enfant* en het Kinderrechtencommissariaat. Het Steunpunt vroeg extra aandacht voor toegankelijke en kwaliteitsvolle kinderopvang, voor gelijke onderwijskansen voor kinderen uit gezinnen in armoede en voor het behoud van de band tussen geplaatste kinderen en hun ouders.
- Het Steunpunt volgde met interesse de verdere werkzaamheden van de [Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind](#) (NCRK) in opvolging van de [publicatie van de nationale kinderrechtenindicatoren](#). Om deze indicatoren te vervolledigen met gegevens over kinderen en jongeren in migratie en voor kinderen en jongeren in een gemeenschapsinstelling (GI) stelde de NCRK specifieke enquêtes op voor deze groepen. Het Steunpunt zetelde in 2018 in de stuurgroep voor de enquête voor [kinderen en jongeren in Gemeenschapsinstellingen](#).
- Als lid van het [Europees Netwerk van Nationale Mensenrechteninstellingen](#) (ENNRHI/European Network of Human Rights Institutions) heeft het Steunpunt actief deelgenomen aan diens [Werkgroep rond Economische en Sociale Rechten](#) (Workgroup on Economic and Social Rights) en aan het thematisch [samenwerkingsplatform dat de Raad van Europa, Equinet, FRA en ENNHRI](#) samenbrengt

om het belang van de economische en sociale rechten in Europa te benadrukken (CoE-FRA-ENNHRI-EQUINET Collaborative Platform on Social and Economic Rights). Zowel in de werkgroep als het platform wordt de expertise van het Steunpunt rond armoede en mensenrechten erkend. Tijdens de [zesde bijeenkomst](#) van het platform stond het recht op huisvesting centraal, met een focus op Roma. De [zevende bijeenkomst](#) werkte hierop verder en onderzocht de mogelijke samenwerking voor de realisatie van het recht op wonen tussen nationale en internationale instrumenten.

- In 2017 nam het Steunpunt deel aan een bevraging door Ennhri van haar leden over de SDG's en armoedemeting. In 2018 volgde het Steunpunt de finalisering van het rapport *'Human rights in the service of the fight against poverty: a rights-based approach to addressing poverty in the national action plans to implement the sustainable development goals'* op.

2.6. Samenwerking met justitiële actoren

- Het Steunpunt wordt in zijn project Rechtspraak bijgestaan door een [begeleidingscomité](#), dat in 2018 vier keer samenkwam. Tijdens deze bijeenkomsten werden de werkzaamheden van het project besproken. In het Begeleidingscomité wordt uitgewisseld over de relevantie en het belang van een bepaalde uitspraak, en wordt ook verwezen naar gerelateerde rechtsleer of rechtspraak. Dit Begeleidingscomité, samengesteld uit academici, magistraten en advocaten, herleest de door het Steunpunt opgemaakte samenvattingen om de inhoudelijke kwaliteit te waarborgen. Bovendien geeft het informatie en feedback over het jaarlijkse cahier, een initiatief waarmee het Steunpunt in 2018 startte, met een eerste cahier dat in het teken stond van het [referentieadres bij een OCMW](#).
- Op 7 december 2018 organiseerde het Steunpunt, in samenwerking met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO), voor de derde maal een reflectiedag over *"de kijk van magistraten op armoede"*. De dag stond in het teken van energieschulden en ging van start met een getuigenissen van de vrederechter van het kanton Sint-Jans-Molenbeek, van de coördinator van de schuldbemiddelingsdienst van het OCMW Brussel en van ervaringsdeskundigen van het project Energie & Armoede van Samenlevingsopbouw – Antwerpen Provincie. Daarna reflecteerden de deelnemers over hun kijk op armoede. In de namiddag volgde een getuigenis door een onderzoeksrechter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en een rechter in de jeugdrechtbank te Brussel. Vervolgens reflecteerden een 50-tal magistraten in opleiding samen met magistraten, advocaten en vertegenwoordigers van verenigingen over de verschillende problemen in situaties van armoede. Voor deze workshops had het Steunpunt twee fictieve casussen voorbereid, steeds gebaseerd op beslissingen van de eigen website of ervaringen uit de praktijk. De overwegingen van elke workshop werden nadien voor de hele groep gepresenteerd. Tot slot werd afgesloten met een uiteenzetting over een mensenrechtenbenadering van armoede door een professor aan de Universiteit Antwerpen. Een verslag van deze dag zal in 2019 beschikbaar zijn op de website.
- Het Steunpunt is waarnemend lid van het Platform *Recht voor iedereen*. In die hoedanigheid nam het in 2018 deel aan 5 vergaderingen van het Platform.

2.7. Samenwerking met andere actoren

- Het Steunpunt nam deel aan twee bijeenkomsten van de Werkgroep Energie en Armoede (georganiseerd door EANDIS), en aan drie bijeenkomsten van het Platform Energie-armoede (georganiseerd door de Koning Boudewijnstichting) betreffende het expertencomité en de werkgroep 'afsluitingen'.
- Het Steunpunt nam deel aan de overlegvergaderingen bij de POD MI, waarin actoren die actief zijn in het project Housing First Belgium hun ervaringen uitwisselen.
- Deelname aan bijeenkomsten van BMIN.
- Deelname aan de drie Rondetafels rond samenhuizen, georganiseerd door Samenhuizen.

3. Adviezen

3.1. Adviezen aan overheden

De tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt zijn de basis voor aanbevelingen en adviezen, betreffende verschillende thema's en domeinen, en ten aanzien van de verschillende bevoegdheidsniveaus.

Begin 2018 werd het tweejaarlijkse Verslag 2016-2017 'Burgerschap en armoede' gepubliceerd. Het Samenwerkingsakkoord ter bestendiging van het armoedebeleid voorziet een opvolgingsprocedure waarbij het Verslag wordt overgemaakt aan de verschillende Regeringen, Parlementen en adviesorganen. Een overzicht van de voorstellingen van en debatten rond het tweejaarlijkse Verslag is beschikbaar op de [site](#).

Daarnaast waren er in 2018 volgende specifieke adviezen, in verschillende vormen:

- Met het oog op de federale en regionale verkiezingen van mei 2019 heeft het Steunpunt tot bestrijding van armoede in december 2018 een [memorandum](#) gepubliceerd. Dit memorandum is volledig gewijd aan de kwestie van samenwonen en vloeit voort uit zijn eerdere werkzaamheden hierrond. Naast een analytisch deel waarin de impact van samenwonen voor mensen in armoede op verschillende levensdomeinen wordt beschreven, omvat het memorandum een reeks aanbevelingen die ervoor pleiten om het samenwonen in verschillende situaties (gezin, solidaire burgers, woningdelers) te erkennen, te ondersteunen en aan te moedigen in plaats van af te straffen.
- Ter aanvulling van het vijfde en zesde periodiek rapport van België in de uitvoering van artikel 44 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind stelde het Steunpunt tot bestrijding van armoede samen met Unia en Myria een [parallel rapport](#) op ter attentie van het VN-Kinderrechtencomité (zie punt 2.4).
- In België zijn verschillende initiatieven genomen rond een ex ante evaluatie-instrument toegepast op ontwerpregelgeving om de mogelijke impact op armoede te bekijken. Het is voor het Steunpunt een interessant instrument in het kader van zijn opdracht van de evaluatie van de uitoefening van rechten in armoedesituaties. Het Steunpunt heeft in 2018 verder gewerkt aan zijn nota rond dit thema – op basis van de uitwisseling in zijn interfederale werkgroep (die nog 1 maal samen kwam) - met onder andere een toevoeging van nieuwe initiatieven (zie bijvoorbeeld de gelijkkansentest die vanaf 1 januari 2019 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is voorzien).
- De groep Agora waaraan het Steunpunt deelneemt overhandigde aan het Kabinet van de *Ministre de l'Aide à la Jeunesse* van de Federatie Wallonië-Brussel, op vraag van deze laatste, zijn beschouwingen over twee ontwerpbesluiten opgesteld in het kader van de uitwerking van het Wetboek in werking getreden op 1 januari 2019. Het ene ontwerp betreft de transparantie en de communicatie van de geschriften, het andere gaat over het project van de jongere.

De groep Agora heeft tevens aan de *Ministre de l'Aide à la Jeunesse* een advies overhandigd betreffende het behoud van de band tussen ouders en bij een pleeggezin geplaatste kinderen, dit in het kader van de redactie van een specifiek besluit voor de *Services de placement familial*.

- Op vraag van de Brusselse minister van Leefmilieu neemt het Steunpunt deel aan een werkgroep die de minister sinds maart 2017 organiseert in samenwerking met Hydrobru en Vivaqua met betrekking tot waterarmoede. Bedoeling van deze werkgroep is om tot een basis te komen voor een nieuwe ordonnantie met betrekking tot de waterlevering. Het Steunpunt bracht de analyses en aanbevelingen van het tweejaarlijkse Verslag 'Publieke diensten en armoede' aan in de verschillende bijeenkomsten en had ook een onderhoud met SIA Partners, het onderzoeksbureau dat de werkgroep begeleidt. Men kan deze werkgroep beschouwen als een vorm van ex ante evaluatie van toekomstige regelgeving. SIA Partners heeft ondertussen een eindrapport betreffende dit proces opgesteld.
- Ter gelegenheid van het Wetsontwerp van 8 oktober 2018, waarvan titel 9 een vorderingsrecht ter verdediging van collectieve rechten plande in te voeren, heeft het Steunpunt een advies gericht aan alle leden van de Commissie Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waarin dit Wetsontwerp zou worden besproken. In dit advies heeft het Steunpunt het belang van de invoering van een dergelijk vorderingsrecht onderstreept en ook gepleit voor een verbreding van het toepassingsveld van verenigingen die titularis zouden worden van dit recht. Het Wetsontwerp werd enkele weken later aangenomen met amendementen die beantwoordden aan het voorstel van het Steunpunt.
- Het Steunpunt heeft in november 2018 bijgedragen aan een advies dat UNIA op vraag van de Waalse minister van huisvesting heeft geformuleerd op het *Avant-projet de décret modifiant le Code wallon du Logement et de l'Habitat durable et le décret du 15 mars 2018 relatif au bail d'habitation en vue d'y insérer la notion d'habitation légère*.
- Op vraag van de Voorzitster van de Commissie Infrastructuur, Verkeer en Overheidsbedrijven, heeft het Steunpunt een advies uitgebracht over het wetvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2015 betreffende de elektronische communicatie, teneinde de bedragen van het sociale element van de universele dienst aan het indexcijfer aan te passen.

3.2. Bijdragen aan internationale instanties

Ter aanvulling van het vijfde en zesde periodiek rapport van België in de uitvoering van artikel 44 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind stelde het Steunpunt tot bestrijding van armoede samen met Unia en Myria een [parallel rapport](#) op ter attentie van het VN-Kinderrechtencomité. (zie 2.4.)

3.3. Inbreng op studiedagen, colloquia en platformen

Het Steunpunt deed binnen verschillende platformen een inbreng, via een presentatie of deelname aan een panel of rondetafel:

- Informatie over het Steunpunt, non-take-up en kinderopvang op een lunchseminarie van ONE, ONE, 17/01.
- Rondetafel over de juridische eerstelijnsbijstand in Vlaanderen, Universiteit Antwerpen - Karel de Grotehogeschool - SAM Steunpunt Mens en Samenleving, 24/01.
- Presentatie beleidsaanbevelingen tijdens 'Intervisie over waterarmoede', Koning Boudewijnstichting, 29/01.

- Voorstelling tweejaarlijks Verslag op Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU 2020, 6/02.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag op werkgroep armoede en energie, Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie, 23/02.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag op Mensenrechtenplatform, 6/03.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag op Sociale Beschermingscomité SERV, SERV, 13/03.
- Presentatie 'Niet-gebruik en niet-toegang rechten' op hoorzitting over administratieve vereenvoudiging, Nationale Arbeidsraad, 20/03.
- Presentatie '*Different approaches in working with poverty and discrimination*', samen met Unia, op de conferentie '*Poverty and discrimination: two sides of the same coin*' in Dublin, Equinet & Irish Human Rights and Equality Commission, 22/03.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag bij AVOCATS.BE, 26/03.
- Begeleiding van een atelier rond armoede op de *Journée des communes*, UNIA, 27/03.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag bij Sp.a, 28/03.
- Voorstelling tweejaarlijks verslag op Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 23/04.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag bij de Adviesraad voor gezondheids- en welzijnszorg, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 24/04.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag in het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, 25/04.
- Jury Foire aux projets "G1000ID" SDG, Les Jeunes Entreprises, 26/04.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag op het HPAO, 27/04.
- Presentatie tijdens de Volksuniversiteit rond wonen, ATD Quart-Monde, 28/04.
- Presentatie op Rondetafel rond armoede bij zelfstandigen, CEDER, 8/05.
- Ontvangst Albanese delegatie, study visit of Albanian Commissioner for the Protection from Discrimination office, Ombudsman/people's Advocate office and Ministry of Health and Social Protection, 8/05.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag aan de CESW, 9/05.
- Eindconferentie INCH-onderzoek, INCH - Belspo, 18/05.
- Presentatie 'Lokale besturen en de strijd tegen energiearmoede' naar aanleiding van het 10-jarig bestaan van REGent vzw, REGent vzw, 24/05.
- Tussenkoms tijdens het colloquium '*Travail social... pour quels résultats ? Colloque sur la mesure de l'impact social*', Bruxelles, Les Petits Riens et Housing First, 25/05.
- Presentatie 'Bereiken van mensen in armoede' op de Algemene Ledenvergadering van POOL, 1/06.
- Woordje tijdens de plechtigheid georganiseerd op het stadhuis van Charleroi ter ere van Paul Trigalet, 4/06.
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag op de Verenigde vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – Commissie voor de sociale zaken, 18/07.

- Tussenkost 'Discriminatie en armoede' in het kader van de voorstelling van het jaarverslag van Unia te Namen, 20/09
- Presentatie tijdens de slotconferentie van IPSWICH, 27/09.
- Leiden van 3 werkgroepen tijdens de *Journée d'ateliers et débats*, Le Forum. Bruxelles contre les inégalités sur la pauvrophobie, 12/10.
- Lancering campagne van *la Ligue des Familles 'ensemble sous le même toit'*, La Ligue des Familles, 22/11.
- Presentatie 'Durabilité et pauvreté en dialogue' tijdens de studiedag 'L'environnement, un droit pour tous?', ONE, 29/11.
- Deelname aan rondetafel CEBUD, 30/11.
- Organisatie en begeleiding van de reflectiedag rond 'De kijk van magistraten op armoede', IGO/IFJ + Service/Steunpunt, 7/12.
- Voorstelling ontwerphoofdstuk, samen met Unia, op het symposium over het boek 'Handicap en armoede', FOD Sociale Zekerheid en POD Maatschappelijke Integratie, 10/12.
- Deelname aan de werkgroep armoede & ecologisch leven, Universiteit voor het maatschappelijk belang, 13/12.

4. Verzamelen en publicatie van rechtspraak

Het Steunpunt heeft als opdracht om de effectiviteit van de mensenrechten in situaties van armoede te evalueren. Daarom beschikt het over een [project Rechtspraak](#), waarin rechterlijke beslissingen worden geanalyseerd. Specifiek aan dit project is dat het rechtspraak verzamelt en gratis publiceert over alle grondrechten, pertinent voor de invalshoek van armoede: huisvesting, bescherming van gezinsleven, gezondheidszorg, arbeid en sociale bescherming, enz.

Het is ook in het kader van dit project dat de reflectiedag over *'de kijk van magistraten op armoede'* wordt georganiseerd.

⊖ *Algemeen*

Pertinente beslissingen worden samengevat in een voor het publiek toegankelijke taal, zonder daarmee de juridische complexiteit uit het oog te verliezen. Vervolgens worden deze samenvattingen op de website gepubliceerd, samen met de geanonimiseerde beslissingen. Elke samenvatting verschijnt zowel in het Nederlands als in het Frans.

Om de kwaliteit en de juridische correctheid te garanderen, controleert het Begeleidingscomité elke samenvatting vooraleer ze gepubliceerd wordt.

In 2018 werd een hele waaier aan thema's behandeld: leefloon, toegang tot de gezondheidszorg, toegang tot de rechtbank etc. Eén thema – het referentieadres bij een OCMW - werd exhaustief uitgediept in een [cahier](#).

Zes rechtenstudenten (2x VUB, 2xUA, en 2x USt-Louis) hebben bij het Steunpunt in het kader van het project stagegelopen, wat meer is dan vorige jaren. Deze samenwerking met studenten (en hun rechtenfaculteiten) werd door zowel de studenten als het Steunpunt als heel positief ervaren.

⊖ *Verzamelmethodes*

Het verzamelen van rechtspraak gebeurde op verschillende manieren. Zo ontving het Steunpunt niet-gepubliceerde rechtspraak van rechters met wie het contacten onderhoudt, van verschillende soorten rechtbanken: arbeidsrechtbanken, vrederechters, strafrechtbanken, etc. Met de hulp van stagiairs werd er ook gezocht naar nieuwe en relevante uitspraken in tijdschriften en databanken. Sinds 2017 is het Steunpunt bovendien vrijgesteld van expeditierecht, waardoor het gratis beslissingen kan opvragen bij alle Belgische rechtbanken.

Voor het onderzoek naar rechtspraak over het referentieadres was er nood aan een meer intensieve manier van verzamelen. Dit onderzoek werd beperkt in de tijd tot de jaren 2016-2017, wat toeliet om heel volledig te zijn en beslissingen te verzamelen van (bijna) alle Belgische arbeidshoven en rechtbanken voor die periode. Aangezien er nog geen digitale databank bestaat voor Belgische rechtspraak, waren de medewerkers van het Steunpunt meestal genoodzaakt ter plaatse te gaan en het opzoekingswerk handmatig te doen. In totaal werden exact 100 beslissingen verzameld. Achter elk juridisch geschil schuilen zeer uiteenlopende, en vaak overlappende redenen. Het kon bijvoorbeeld gaan om bijkomende voorwaarden die opgelegd werden door het OCMW, problemen met de territoriale bevoegdheid, het gebrek aan medewerking van de aanvrager etc. In het cahier worden al deze redenen uitvoerig behandeld, aan de hand van verschillende voorbeelden.

5. Informatie en communicatie

5.1. Website

Op de website (www.armoedebestrijding.be) biedt het Steunpunt aan het brede publiek informatie aan in de drie landstalen en in het Engels; het Engelstalige en Duitstalige gedeelte zijn weliswaar minder uitgewerkt. De website is het ideale middel om de documenten die het Steunpunt verzamelt en onderzoekt, en ook deze die het zelf opmaakt, openbaar te maken. Zoals ook in de voorbije jaren, blijft de meest geconsulteerde rubriek 'feiten en cijfers', waarbij antwoord wordt gegeven op veel gestelde vragen. De meest bezochte vragen zijn deze over de minimumuitkeringen en het aantal mensen in armoede. De jaarlijkse activiteitenkalender in het kader van de Werelddag van verzet tegen armoede trekt ook altijd vele bezoekers aan.

De website, opgestart in 2003, werd gebouwd met software waarvan de ontwikkeling stopgezet werd. De oude software moest aldus vervangen worden door nieuwe. Bovendien moest de website ook aangepast worden aan nieuwe ontwikkelingen, zoals *responsive* zijn (aangepast aan verschillende formats zoals tablet, smartphone), integratie van sociale media mogelijk maken, beantwoorden aan toegankelijkheidsvereisten. In 2018 werden de werkzaamheden, opgestart eind 2017, verdergezet. Gelet op de uitgebreidheid van de vooral Nederlandstalige en Franstalige versies, zijn de werkzaamheden uitgelopen en zal de website in mei 2019 online gaan.

5.2. Activiteiten van het documentatiecentrum

Het documentatiecentrum is vooral gericht op intern gebruik ter ondersteuning van de werkzaamheden van de medewerkers. Zo worden bijvoorbeeld literatuurlijsten aangemaakt rond thema's waarrond het Steunpunt werkt. De [literatuurlijst over de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen in België en de impact op armoede](#) werd op de website van het Steunpunt gepubliceerd. Externe dienstverlening wordt tevens geboden. Zo werd voor het Informatiecentrum van het Vlaams Parlement een literatuurlijst over beleidsmaatregelen inzake armoedebestrijding aangemaakt. Een informatieve vraag van een geëngageerde burger op het terrein omtrent het recht om contant te kunnen betalen werd door het Steunpunt uitgewerkt en gepubliceerd in de [Nieuwsflits van het Steunpunt van mei 2018](#).

Het Steunpunt ontvangt heel wat vragen via email of telefoon (in 2018 een 125-tal). Het gaat om informatieve vragen van organisaties en administraties e.d. (46 %), studenten (18 %), journalisten (10 %), maar ook om vragen voor hulp (26 %), waarvan de meeste vragen voornamelijk gaan over financiële moeilijkheden. Bij hulpvragen tracht het Steunpunt naar een concrete organisatie door te verwijzen die in de regio van de hulpvrager ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar een antwoord op de hulpvraag.

5.3. Persrelaties, mediastrategie en sociale media

Zoals elk jaar ter gelegenheid van de Internationale dag voor de uitroeiing van armoede op 17 oktober, werd naar de geschreven en audiovisuele pers een persbericht verstuurd om aandacht te vragen voor de activiteitenkalender van de Internationale dag, die op de website van het Steunpunt vermeld staat.

Voor de publicatie van het tweejaarlijks verslag 2016-2017 'Burgerschap en armoede' koos het Steunpunt voor een geprivilegieerde samenwerking met twee nationale dagbladen, *Le Soir* aan Franse

zijde en *De Standaard* aan Nederlandse zijde, om de publicatie van artikels over het Verslag en de behandelde thema's te verkrijgen.

De organisatie van een reflectievoormiddag in de Senaat over het statuut van samenwonende personen, op 19 april 2018, was ook een gelegenheid om te communiceren naar verschillende actoren en journalisten, met de verspreiding van een persbericht.

De Twitter-account (@Luttepauvrete) van het Steunpunt, aangemaakt op 16 oktober 2017, geeft een bijkomend communicatiekanaal. De twitteraccount wordt gebruikt in functie van de actualiteit en van de thema's die het Steunpunt opvolgt. De account blijft gestaag groeien in termen van het aantal gebruikers. Op 21 december 2018 waren er 220 abonnees en had het Steunpunt 228 tweets gepubliceerd (NL + FR) met een bereik van 226.300 personen (aantal weergaven). Gepubliceerde tweets leiden internetgebruikers zo vaak mogelijk naar de publicaties van het Steunpunt, persartikels of pagina's op de site www.armoedebestrijding.be. Deze multi-channel communicatie helpt de zichtbaarheid van het werk van het Steunpunt te vergroten.

De Nieuwsflits is ook een belangrijk instrument voor de verspreiding van het werk van het Steunpunt. Deze wordt elke trimester gepubliceerd. Naast een artikel over een thema die door het Steunpunt wordt behandeld, geeft het een overzicht van wat er in het trimester op de agenda van het Steunpunt stond, een overzicht van de follow-up van het tweejaarlijks Verslag en recente publicaties.

5.4. Publicaties

De publicaties zijn beschikbaar op:

- <http://www.armoedebestrijding.be/publicatiessteunpuntnota's.htm>
- <http://www.armoedebestrijding.be/publicatiessteunpuntartikels.htm>

5.5. Echo in de media

Regelmatig verschijnt het Steunpunt in verschillende media, vooral in de geschreven pers, websites en artikels. Het documentatiecentrum registreerde in 2018 meer dan 170 vermeldingen van het Steunpunt in tijdschriftartikels en andere (digitale) publicaties waaronder kranten, en af en toe op radio of op tv (tussentijdse op BruzzTV (*Nieuws* van 30/10/18, NL), RTBF radio (uitzending *Transversales* van 18/10/18, *la Première*, FR) en Bel RTL (uitzending *On remfait le monde*" van 8/11/18, FR)). Er zijn bijna evenveel Franstalige als Nederlandstalige vermeldingen. Er wordt vooral gerefereerd naar de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt waarbij dan veelal gefocust wordt op de kwestie van het samenwonen. Ook wordt regelmatig verwezen naar de [webrubriek met cijfers](#).

6. Interne werking

6.1. Begeleidingscommissie

De Begeleidingscommissie, voorgezeten door de staatssecretaris voor Armoedebestrijding, heeft de opdracht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt op te volgen en over het respect van de methodologie te waken (art. 8 van het samenwerkingsakkoord). De Begeleidingscommissie is in 2018 viermaal samengekomen.

De behandelde thema's zijn: het activiteitenverslag 2017 van het Steunpunt, de programmatie 2018 van het Steunpunt, de themakeuze voor het tweejaarlijkse Verslag 2018-2019, twee initiatieven rond vooroordelen t.a.v. armoede (armoedefobie), het Mehobel-onderzoek, het memorandum rond samenwonen, het cahier rond het referentieadres bij een OCMW.

6.2. Beheerscomité

Het Beheerscomité heeft drie opdrachten: waken over de goede uitvoering van het samenwerkingsakkoord, bepalen van het personeelsbehoefteplan en opmaken van een ontwerp van budget (art. 7 van het samenwerkingsakkoord). Het Beheerscomité is in 2018 vijfmaal samengekomen, onder voorzitterschap van dhr. Ides Nicaise.

Tijdens de bijeenkomsten van het Beheerscomité werden volgende punten besproken: het activiteitenverslag 2017 van het Steunpunt, de programmatie 2018, de resultatenrekening en balans dd. 30/12/17 en de begroting 2018, de organisatie van de IMC, en de plaats van het Steunpunt.

In september besliste het Beheerscomité – naar aanleiding van de discussie over de plaats van het Steunpunt – om een evaluatie te vragen van de werking van het Steunpunt. Het team van het Steunpunt maakte een nota met overzicht van de realisaties van het Steunpunt sinds zijn oprichting, op basis van de vijf opdrachten die in het Samenwerkingsakkoord ter bestendiging van het armoedebeleid staan vermeld. Een onderzoeksploeg van UGent en Ulg startte een bevraging van de verschillende stakeholders op. Beide delen van de evaluatie moeten dienen om elementen aan te brengen voor de politieke beslissing rond de institutionele plaats van het Steunpunt. Het eindrapport wordt verwacht in 2019.

6.3. Team

Het team bestaat dus uit negen personen, met een gemiddeld equivalent van 6,9 voltijdsen over het jaar 2018. Françoise De Boe, die het Steunpunt gedurende verschillende jaren als coördinatrice heeft geleid, ging eind september 2018 op pensioen. Henk Van Hootegem werd aangesteld als coördinator dd.

Het team kon ook rekenen op de medewerking van stagiairs voor het project rechtspraak.

Gevolgdde vorming :

- Naar een nieuwe e-mailcultuur in een halve dag
- Dilemma-training
- Vorming rond gendermainstreaming
- Vorming rond SDG's, met *Associations 21* en met Cifal.

In functie van de werkzaamheden van het Steunpunt werden volgende (studie)dagen gevolgd :

- Zonder schulden op de schoolbank, SOS Schulden op School, 25/01.
- Slotcampagne Welzijnszorg 'één op zeven haalt de meet niet', Welzijnszorg, 7/02.
- Conference 'measuring the effectiveness of children's rights - make all children count!', Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind/La Commission nationale pour les droits de l'enfant+ ChildONEurope, 9/02.
- Better Regulation: Ombudsmen in the New Deal for Consumers, NEON + University of Oxford + KU Leuven, 22/02.
- Conférence-débat intitulée 'Inégalités sociales et santé : quel rôle pour les politiques publiques ?', l'Ecole de santé publique de l'ULB, 6/03.
- Voorstelling jaarverslag 2017 van de Vlaamse Ombudsdienst, Vlaamse Ombudsdienst, 7/03.
- Midi de formation sur la régionalisation du bail d'habitation à Bruxelles, Usaint-Louis, 9/03.
- Colloque/ateliers « transition numérique, enjeu pour les associations », Maison pour associations – Marchienne au Pont, 13/03.
- Journée d'étude sur la Charte sociale européenne et les droits sociaux, la section belge du réseau académique, 15/13.
- Over de muur (dak- en thuisloosheid bij jongeren), Caritas Vlaanderen, 19/03.
- Annual Convention for Inclusive Growth 2018, European Commission, 27/04.
- Verdediging doctoraatsthesis van Gille Feyaerts, 27/04.
- Sociaal beleid in België en Nederland, Universiteit Antwerpen, 25/05.
- Hoe maken we kinderopvang toegankelijk, Caritas Vlaanderen en de Gezinsbond, 4/06.
- Prijsuitreiking Federale Prijs Armoedebestrijding, Staatssecretaris voor Armoedebestrijding, 7/06.
- "Rechtentoekenning op basis van fiscale gegevens" / "L'octroi d'avantages sociaux sur la base des données fiscales", Famifed, 14/06.
- Kind in alle staten - 20 jaar Kinderrechtencommissariaat, Kinderrechtencommissariaat, 15/06.
- Openpoortdag Filet Divers, Filet Divers, 20/06.
- Prijsuitreiking Welzijnszorg, Welzijnszorg, 23/06.
- Conférence EAPN - " How can the Social Pillar and SDGs build stronger welfare states", EAPN, 5/07.
- Conferentie Re-Invest, 5/10.
- La pauvreté sous les bombes, Collectif tounaisien de lutte contre la pauvreté, 7/10.
- Conférence du CFDD : Les effets de la pollution de l'air sur la santé, Conseil fédéral du développement durable, 12/10.
- Infomarkt i.k.v. Dag van verzet tegen armoede, Roeselaarse verenigingen die tegen armoede strijden, 13/10.
- Avant-première websérie "Pauvrophobie" , Forum bruxellois contre les inégalités/Sense Production, 15/10.

- Kinderen, jongeren en milieu: groen achter de oren?, Kenniscentrum kinderrechten, 16/10.
- Rassemblement au Parlement de Wallonie, LST, 17/10.
- Journée internationale du refus de la misère, RWLP, 17/10.
- Internationale Dag bij De Vrolijke Kring in Ronse, De Vrolijke Kring, 17/10.
- Internationale Dag in Gent, 17/10.
- SDG-Forum, FIDO/IFDD, The Shift, 23/10.
- SDG-Forum, Instituut voor Duurzame Ontwikkeling, 23/10.
- Composition de ménage : un critère inégal et obsolète?, Equipes populaires Namur, 25/10.
- Transitie-netwerk, 26/10.
- Algemene vergadering Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, 5/11
- FEANTSA meeting over dakloosheid en bedelarij, FEANTSA, 20/11.
- La notion de cohabitation en matière d'octroi du RIS: quelles conséquences?, L'Atelier des Droits Sociaux, 10/12.

7. Bijlage: Samenwerkingsakkoord

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- >> De Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1998
- >> De federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

TEKST VAN HET AKKOORD

Gelet op artikel 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendiging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

- >> De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;
- >> De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebelief en voor de bijstand aan personen;
- >> De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;
- >> De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;
- >> Het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- >> De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

ARTIKEL 1 STE

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes:

- >> Het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- >> Een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- >> Het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;
- >> Een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

ARTIKEL 2

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een "Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten", verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens:

- >> Een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;
- >> Een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- >> Een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

ARTIKEL 3

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

ARTIKEL 4

- §1ste Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.
- §2 De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.
- §3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

ARTIKEL 5

- §1ste Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten:
- >> Informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
  - >> Concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
  - >> Minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;
  - >> Op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort;
  - >> Structureel overleg organiseren met de armsten.
- §2 Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het "Algemeen Verslag over de Armoede".

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

ARTIKEL 6

§1ste Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank:

- >> 15.000.000 BF door de federale Staat;
- >> 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- >> 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§2 Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§3 De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

ARTIKEL 7

- §1ste Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten:
- >> Ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
  - >> Op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding;
  - >> Het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
  - >> Het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.
- §2 De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.
- §3 Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie:
- >> 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
  - >> 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
  - >> 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
  - >> 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
  - >> 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§4 Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

ARTIKEL 8

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met:

- >> 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- >> 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;
- >> 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- >> 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

ARTIKEL 9

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

ARTIKEL 10

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

ARTIKEL 11

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;

M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid, J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President;

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRIJP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

Adres

Koningsstraat, 138
1000 Brussel

Telefoonnummer Steunpunt

+32(0)2 212 31 67

Algemeen nummer

+32 (0)2 212 30 00

Fax

+32 (0)2 212 30 30

E-mail

armoedebestrijding@cntr.be

Website

www.armoedebestrijding.be